

kritiska eu-fakta

utges av Folkrörelsen Nej till EU | nr 82 | juni 2003 | pris 20 kr

VET DU
VAD EMU
BETYDER?

EXTRA
MÅNGA
UNDERBETALDA!

EMU botar cancer!

Utsikterna inför folkomröstningen om EMU är dystra för ja-sidan. 50 procent av svenskarna säger idag nej enligt TT:s Sifomätning. Bara 34 procent är för. EMU-motståndarna blir allt fler, inte minst de socialdemokratiska.

Den socialdemokratiska partitoppen är skärrad och kräver rättning i ledet. Ett påbud har utgått om att framträdande socialdemokrater måste tycka bra om EMU eller också knipa käft. Göran Perssons hot att avskeda statssekreterare, lägga munkavle på ministrar och skrämra riksdagsledamöter till tystnad, visar att socialdemokraterna har lågt i tak. Och att folkomröstningen ska vinnas till vilket pris som helst. Håller inte argumenten? Den som är övertygad om att ha rätt brukar inte ha svårt att bemöta motståndarna. Den som räds opposition brukar däremot ha svårt att hitta bärkraftiga argument. Är det så illa ställt på socialdemokraternas ja-flank?

Ja. Göran Persson vet att nej-sidan har argumenten, även om ja-sidan har resurserna. Och det har blivit än mer uppenbart efter att regeringens och partitoppens ja-sägare nu har dragit igång sin eurokampanj. Det är ingen hejd på den manna som kommer att regna över vårt avlånga land, bara vi följer Göran Perssons råd och röstar ja i höstens folkomröstning.

Ökade investeringar, lägre priser och lägre räntor kommer i eurons spår, lovade Göran Persson i sitt förstamajtal i Katrineholm. Han hade läst Katrineholms-Kurirens bostadsannonser och räknat ut att en villaägare här, som betalt kring miljonen för sin villa, kunde tjäna stora pengar på ett EMU-medlemskap: "Det handlar om en tusenlapp i månaden i högre räntekostnader för att vi står utanför."

Men statsministerns ohederliga sätt att argumentera blev starkt kritiserat. Till och med av förre riksbankschefen, moderaten och ja-sägaren Urban Bäckström. "Glöm ränteargu-

menter", var hans råd till Göran Persson.

EMU-kampanjledaren Anders Sundström besökte småländska Älmhult och lovade högre löner till de strejkande kommunalarna om de röstar ja till euron: "Ett ja till euron underlättar för kommunalarbetarna att få reella, riktiga, lönehöjningar."

Även Göran Persson har gått ut och lovat kommunalarna högre löner. Inte för att de strejkar, men väl om de röstar ja till euron. För då kommer tillväxten att öka, arbetslösheten att minska, skatteintäkterna att öka och vips kommer den offentliga sektorn att bli så rik så att det inte bara som nu är direktörerna vi landstingsägda trafikbolaget SL och fastighetsbolaget Locum som kan smörja kräset på skattebetalarnas bekostnad, utan pengarna kommer också att räcka till löneökningar för undersköterskor, renhållningsarbetare och dagispersonal.

Problemet är bara ett; vad är det som säger att tillväxten kommer att öka om Sverige går med i EMU? Under de drygt fyra år som har gått sedan euron infördes har utvecklingen varit tvärtom. Sverige har haft en högre tillväxt än euroområdet. Och prognoserna för de kommande åren är att detta förhållande kommer att bestå. Anders Sundströms och Göran Perssons löfte om högre kommunallöner bygger på ett antagande som saknar verklighetsförankring. Snart säger man väl att EMU botar cancer, diarré och skit mellan tårna.

Verkligheten är det tvärtom så att vi offentliganställda har allt att förlora på ett EMU-medlemskap. De oavsättliga bankdirektörerna i Frankfurt kommer inte att tänka på kvinnolöner och stark offentlig sektor när de styr över penningpolitiken. När Sverige kan tvingas möta ekonomiska kriser genom flexibla arbetsmarknad är det vår trygghet och våra jobb som hotas.

Eva-Britt Svensson
är förste viceordförande i
Folkrörelsen Nej till EU

KRITISKA EU-FAKTA
Nummer 82 Juni 2003
Kritiska EU-fakta ges ut av
Folkrörelsen Nej till EU
Ansvarig utgivare: Eva-Britt Svensson
Redaktör: Gösta Torstensson
Redaktionsutskott:
Thomaz Erixon, Jan-Erik Gustafsson,
Eva-Britt Svensson, Gösta Torstensson
Redaktionens adress:
Kritiska EU-fakta, c/o Torstensson
Rondovägen 312, 142 41 Skogås
tel: 08-7714379
e-post: gosta.torstensson@telia.com
Adressändring & prenumeration:
Kritiska EU-fakta
Heurlins Plats 11
413 01 Göteborg
tel: 031-7010177
fax: 031-131603
FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU
Rikskansli & materialkontor:
Heurlins Plats 11,
413 01 Göteborg
tel: 031-7010177
fax: 031-131603
e-post: fneu@algonet.se
webbadress: www.nejtilleu.se
Prenumeration:
Fyra nummer 100 kr
medlemskap inkl. prenumeration 200 kr
(arbetslösa, pensionärer och
studerande 150 kr, familjer 300 kr)
Postgiro 433 02 07-4
Nästa nummer
utkommer 1 juli 2003
Manusstopp 15 juni 2003
Tryck: Litorapid Media
Göteborg 2003

Två starka skäl talar mot EMU

Det finns två huvudargument mot EMU. Det första är att demokratin försvagas när vi inte längre självständigt kan bestämma över vår ekonomiska politik. Det andra är att möjligheten att föra en stabiliserande ekonomisk politik försämras. Tillsammans skapar den nya situationen negativa konsekvenser för en rad andra områden. Arbetsmarknaden, inkomstfördelningen (såväl regionalt som mellan individer), jämställdheten, välfärden, det demokratiska engagemanget och den fackliga verksamheten kan påverkas negativt.

LEIF NYSTRÖM, Sundsvall

Fler arbetslösa i EMU-länder

När EMU-förespråkarna påstår att vi måste gå med i EMU för jobben och välfärden, tro dem inte. I EMU-länderna är arbetslösheten nu 8,7 procent, och för dem under 25 år är den 16 procent. Arbetslösheten i Sverige är 4,3 procent. Även i England och Danmark, som båda står utanför EMU, är arbetslösheten lägre än i EMU-länderna. Däremot har de rätt i att det är när folk har jobb som välfärden skapas.

GUNILLA BANKS, Uppsala

Splittrat på första maj

Första maj i Stockholm visade tydligt på arbetarrörelsens splittning i EMU-frågan. Utrikesminister Anna Lindh var huvudtalare på socialdemokraternas demonstration, och talade om varför hon skulle rösta ja 14 september. Hon möttes av både applåder och burop från publiken. Att en minister blir utbuad på första maj hör inte precis till vanligheterna.

En ynka EU-flagga var med i tåget. I övrigt var det nej-sidan som syntes. Medlemmar i SSU Stockholms stad, som sagt nej

till EMU, hade satt på sig munkavlar och bar plakat med texten "Göran! Vi kommer rösta nej ändå". Handelsanställdas förbunds avdelning 20 hade en egen sektion i tåget med många olika plakat och slagord mot EMU. Folkrörelsen Nej till EU:s lokala aktivister delade flygblad, sålde tidningar och knappar och hade med sig två olika banderoller med texten "Nej till EMU" på. Ett par socialdemokrater bar en stor banderoll med texten "Sossar med civillikurage röstar nej".

KALLE HOLMQVIST, Stockholm

Sämre sjukvård för EU:s skull

Karl-Olof Niklasson är en gummiarbetare i Lysekil som gjort sig känd som stridbar i kampen mot anslagen mot Lysekils sjukhus. Numera känd även i landet i övrigt liksom sjuksköterskan Birgitta Axelsson i Lysekil, sen de bägge skapat Nätverket för

sjukvården i Sverige.

Dessa har gjort uppvaktningsar med förfrågan om vad neddragningarna inom sjukvården beror på, särskilt obegripliga mot bakgrund av att de äldre blir allt fler i Sverige. De frågade finansdepartementet, socialdepartementet, socialstyrelsen, landsting och kommunförbund, de frågade Göran Perssons sakkunnige vad det beror på. Ingen sade sig förstå skälet.

Men till slut kom Socialstyrelsens egen skrivning i deras händer, Sjukvården i Sverige -98, där man på sidan 25 kan läsa innantill: "Nedrustningen av den svenska sjukvården beror på anpassningen till EU:s konvergensregler för anslutning till EMU."

Där satt det! Eller med evangelistens ord: "Hvad göres oss mera wittne behof?" (Lukas 22:70-71)

CURT HÅLLQVIST
pensionerad tandläkare
tillika klinikchef

Att skjuta sig själv i foten

Att gå med i EMU kommer enligt ja-sägare att leda till ett ökat inflytande för Sverige. Det verkar som om man missuppfattat vissa fundamentala delar av EMU-projektet. Själva poängen är ju att man säger upp såväl det nationella som det politiska inflytandet över penningpolitiken. Istället underordnar man sig en expertregim vars instruktioner betyder förbud mot att någonsin ta emot instruktioner från folkvalda.

För att få mer inflytande väljer man underordning. Är inte det som att skjuta sig i foten för att bli av med huvudvärken?

DANIEL HEDÉN, Malmö

www.robertnyberg.nu

[som sagt var]

"Jag är övertygad om att valutaunionen kommer att spricka. Det är bara en fråga om när. Säger vi ja nu och går in då får vi vara med i det lidandet."

Per-Olof Eriksson, styrelseproffs och före detta VD för Sandvik, Dagens Industri 15 april 2003

"Historien visar att en valutaunion kräver ett mycket kraftfullt politiskt centrum för att fungera. Jag, och många med mig, vill inte se ett sådant starkt politiskt centrum. Därför tror jag att EMU kommer att gå i kvav inom fem, tio eller femton år i samband med en riktigt svår ekonomisk kris."

Nils Lundgren, tidigare chefsekonom på Nordea, Svenska Dagbladet 29 april 2003

"Eftersom jag inte vill se en utveckling mot ett federalt EU har jag väldigt svårt att hitta något tungt vägande skäl att ge upp penningpolitiken."

Leif Pagrotsky, näringsminister (s), Tiden

"Ett Europa där alla länder deltar i EMU bygger högre murar gentemot världens fattiga länder."

Kristin Oretorp, ansvarig för Centerns ungdomsförbunds EMU-kampanj, i tidningen Ung Center

"LO står nu neutralt inför EMU-omröstningen, men eftersom det är LO-ledningen som bär huvudansvaret för den situation som uppstått ska vi inte bli förvånade om ordförande Wanja Lundby-Wedin tillsammans med Kommunals Ylva Thörn några dagar före folkomröstningen på någon debattsida meddelar att de personligen bestämt sig för att rösta ja."

Henrik Bros, redaktionschef, Dagens Nyheter 8 april

"Det pågår en sorts glidande men obeveklig rörelse utan tydliga beslutspunkter i riktning mot ett alltmer överstatligt, federativt EU, där de nationella parlamenten och medborgarna får allt mindre att säga till om. Ett medlemskap i EMU skulle vara ett mycket kraftfullt steg i denna riktning. Det vill jag inte medverka till. Jag vill medverka till att stoppa tåget innan det blir för sent. Jag kommer därför att rösta nej till i EMU."

Birgitta Dahl, tidigare talman (s), Göteborgs-Posten 19 april 2003

Regeringen lovar är bara vem som s

BRANSCHFÖRBUNDEN för handeln och restaurangerna lovar frysta priser i två månader i samband med en euroövergång i januari 2006. Dubbel prismärkning, i kronor och euro, ska ske under tio månader. Det säger Dag Klackenberg, VD på Svensk Handel och Mats Hulth, VD för Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare.

De båda branschförbunden har nu för första gången inför EMU-omröstningen enats om ett åtgärdsprogram som enligt dem ska säkerställa att priserna inte smyghöjs vid en övergång från kronor till euro.

Branschförbunden, som tillsammans representerar närmare 20.000 medlemsföretag, lovar att frysa priserna under en månad på var sida om själva övergången, det vill säga under december 2005 och januari 2006. Dubbel prismärkning i både kronor och euro på kassakvitton, prislistor, broschyrer och i annonser införs den 1 juli 2005 och ska pågå i ett år. På själva produkterna införs dubbel prismärkning något senare, den 1 september 2005, eftersom den officiella omräkningskursen fastställs först den 1 juli 2005.

"Vi anser egentligen att dubbel prismärkning inte behövs under ett helt halvår efter övergången, men om det blir konsumentorganisationerna och Ann-Christin Nykvist så tar vi på oss det", säger Klackenberg.

SVENSK HANDEL HAR tidigare huckat sig för dubbel prismärkning och organisationen har sagt att den kostar handeln åtminstone 400 miljoner kronor, en siffra som Dag Klackenberg nu inte vill kännas vid.

Han och Mats Hulth kan inte helt garantera att den dubbla prismärkningen verkligen genomförs.

Ett prisstopp på endast två månader kan tyckas snålt, men det håller inte Ann-Christin Nykvist med om: "En längre prisfrys än så skulle kunna riskera

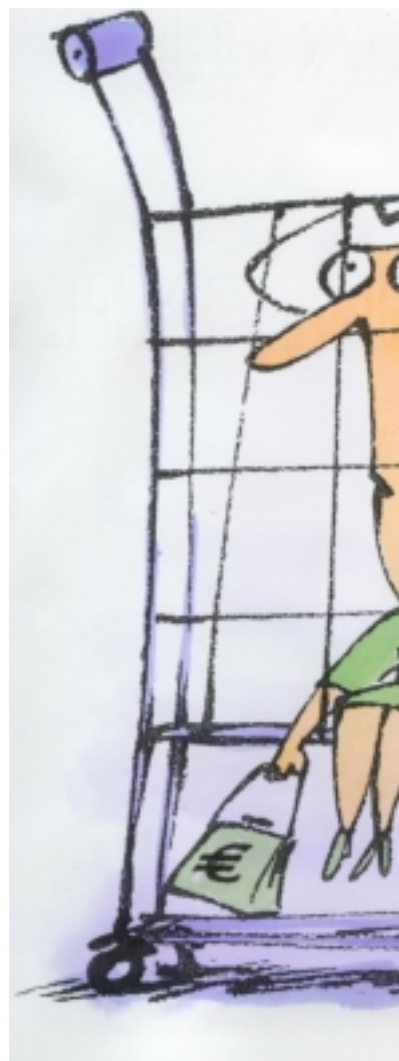
kvaliteten på varorna", säger hon. Frågan är om hon ens själv vet vad hon menar.

"Nu kan vi känna förtroende för att det inte blir några smyghöjningar i samband med en övergång från kronor till euro", säger Ann-Christin Nykvist.

"Vi vill förvissa oss om att det inte blir smyghöjningar av priserna som det blev i en del andra länder", säger EMU-minister Gunnar Lund.

VISST ÄR DET fantastiskt. I sin propaganda hävdar regeringen och den övriga ja-sidan att euron kommer att ge lägre priser. Men likväl krävs det alltså ett prisstopp för att förhindra höjda priser om vi blir med i EMU!

Men är det verkligen någon

prisstopp. Frågan ska betala notan?

som tror att ett två månaders prisstopp hindrar butiks- och restaurangägarna från att ta ut sina merkostnader från kunderna?

Inte svenska folket i alla fall. Enligt en undersökning som Sifo gjort på uppdrag av tidningen Butikens Värld, så tror 66 procent av svenskarna att ett införande av euron kommer att leda till mycket högre eller något högre priser. Endast åtta procent tror på prissänkningar.

DE ÅTGÄRDER SOM regeringen och de båda branschorganisationerna enats om förefaller otillräckliga och lär inte kunna hindra att euron leder till prishöjningar. Alla euroländer har haft problem med prissänkningar vid

övergången till den nya valutan, trots att många av dem har använt dubbel prismärkning och olika former av prisövervakning. Men de åtgärderna har inte hjälpt och det som nu föreslås i Sverige går inte längre än vad andra redan försökt och misslyckats med.

EN AV ORSAKERNA till att dubbel prismärkning och olika prisstopp inte har fungerat är att priserna också höjts inför och efter att åtgärderna vidtas. För många konsumenterna tar det år innan man blir säker på den nya valutan och dess värde. Under den tiden är det enkelt för handeln att utnyttja situationen och höja priserna.

Handeln, bankerna och försäkringsbolagen kommer också att kompensera sig för de miljardkostnader som själva bytet av valutan innebär.

Enbart handeln räknar med omställningskostnader på 4 miljarder kr. Vem kommer att få betala den notan om inte konsumenterna?

Till detta kommer bankernas kostnader för att euroanpassa alla bankomater, bankboxar och allt annat som har med pengahandlingen att göra. Är det verkligen någon som tror att bankerna kommer att bespara kunderna dessa kostnader?

FÖR OFFENTLIGA SEKTORN väntas notan för omställningen hamna på över 3 miljarder kronor, enligt Statskontoret. Vem kommer att få betala? Vi medborgare förstås! Antingen via höjda skatter eller smyghöjningar av p-böter, bussbiljetter, hemtjänsttaxor osv.

Allt har ett pris, även att skrota kronan och ersätta den med euron. Holland gjorde en beräkning att den totala kostnaden för euroinförandet motsvarade 1,1 procent av BNP. Översatt till Sverige skulle det bli cirka 25 miljarder kronor. Vem ska betala? Det lär inte bli de som tjänar på valutaskiftet.

GÖSTA TORSTENSSON

NYHETER I KORTHET

Grovt osakligt, Stefan Fölster

Sverige har förlorat 100.000 jobb på att inte vara med i EMU från starten. Det hävdar Stefan Fölster, chefsekonom på Svenskt Näringsliv i en ny rapport.

Men professor Lars Calmfors kallar Fölsters uttalande grovt osakligt.

”Själva rapporten drar inte alls de här slutsatserna om hur många nya jobb det skulle innebära. Någon sådan koppling finns inte heller i forskningen som rapporten refererar till”, säger Lars Calmfors till Dagens Industri.

EU:s flyttcirkus blir bara dyrare

Kostnaderna för EU-parlamentets flyttcirkus växer till nästan två miljarder kronor per år när unionen utvidgas till 25 medlemsstater.

Jämfört med idag kommer kostnaderna för flyttcirkusen att öka med 20 procent när de parlamentarikerna från de blivande EU-länderna tillträder.

Ja till euron ger dubbel avgift

Riksbanken gjorde en vinst på 19 miljarder kronor år 2001 på tillverkning av pengar. Om Sverige går över till euro försvinner en stor del av riksbankens vinst till Frankfurt.

ECB har nämligen helt tagit över den lönsamma sedelutgivningen i valutaunionen. Vinsterna ska delas mellan de nationella centralbankerna utifrån deras ägarandelar.

För Sverige, som svarade för 8,26 procent av EU-centralbankernas totala vinst år 2001, kan det bli en svår omställning. Sveriges andel av ECB:s ägarkapital blir bara 2,65 procent.

Två tredjedelar av Riksbankens vinst kan med andra ord försvinna in i eurosystemet vid ett svenskt inträde. För stats-

kassan vore det lika med ett bortfall på 12 miljarder kronor. Det är mer än vad Sverige i dag betalar netto i medlemsavgift till EU. Notan för medlemskapet skulle alltså bli dubbelt så hög.

Nya länder får mindre bidrag

EU:s budget ökar något när de tio nya medlemmarna träder in i EU nästa år. Med Polen, Ungern, Tjeckien, Slovakien, Slovenien, Estland, Lettland, Litauen, Malta och Cypern kommer budgeten att öka med fem miljarder till 100 miljarder euro, ungefär 925 miljarder kronor, 2004. Av dessa pengar går bara 5 procent, 45 miljarder kronor, till de nya länderna.

Budgetkostnaden för de tio nya länderna med 75 miljoner invånare är bara lite högre än den rabatt som Storbritannien får på sin medlemsavgift, 42 miljarder kronor.

EU:s miljöutsläpp fortsätter öka

EU:s utsläpp av växthusgaser ökar för andra året i rad, enligt statistik för 2001 från Europeiska miljöbyrån (EEA). EU-länderna ökade 2001 sina växthusgasutsläpp med 1 procent jämfört med året före.

Svenskt kött olagligt enligt EU

Nu får kommunerna som bara köper svenskt kött till skolmatensalarna bassning. Att ställa krav på ett visst ursprungsland strider mot reglerna inom EU.

Många kommuner runt om i Sverige började ställa krav att endast svenskt kött skulle serveras i skolorna efter larmen om galna kosjukan.

Nu har 83 kommuner fått ett krav från Nämnden för offentlig upphandling (NOU) om att redovisa sina köttinköp. Krav på endast svenskt kött strider mot EU-reglerna.

LARS-ERIK HÅKANSSON

EU-skatter hot mot välfärden

I BRYSEL ARBETAR EU:s konvent flitigt på det utkast till ny författning för unionen som ska presenteras om någon månad. Ett av förslagen är just att det som i dag kallas fördrag ska döpas om till författning. Det är ett av de många steg man vill ta i EU:s omvandling till statsbildning.

Nyligen framkom det också att man i konventet vill kunna ta majoritetsbeslut om skatter i medlemsländerna. Det är ett förslag som inte är så förvånande, men som är mycket känsligt. Med en överstatlig skattepolitik går man in direkt i kärnan av vad som återstår av medlemsländernas möjlighet att styra sin egen politiska framtid och välfärd. Tidigare har även Tyskland och Frankrike förespråkat en överstatlig politik på området.

EN ÖVERSTATLIG POLITIK om våra skatter kan ses som en direkt konsekvens av euron och EMU. Om en gemensam valuta ska fungera krävs sannolikt en mycket långtgående samordning av skatter och budgetar i medlemsländerna.

Idag fungerar dessutom euron

dåligt. Flera medlemsländer klarar inte längre de krav som EMU ställer. Därför vill man inom EU ha mer muskler som kan användas för att påtvinga länderna den gemensamma politiken. En politik som idag till stor del består av att pressa tillbaka de oförliga utgifterna.

En gemensam skattepolitik är ett avgörande steg i EU:s omvandling till federation, till en statsbildning. En sådan gemensam skattepolitik skulle också innebära att vi tappar kontrollen över vår egen välfärd som bygger på skattefinansiering.

Sverige är i dag det land inom EU som satsar störst andel av ekonomin på sociala utgifter, och vi har därför relativt höga skatter. Förlorar vi kontrollen över skatterna förlorar vi kontrollen över välfärden.

Bland de skatter man inom EU vill göra gemensamma finns moms och alkoholskatt, två viktiga inkomstkällor för staten.

Nu säger svenska EMU-anshängare att de här förslagen inte kommer att bli verklighet. De säger till och med ibland att Sverige kan stoppa dem. Frågan är om det är så realistiskt. Den

LARS-ERIK HÅKANSSON

överstatliga skattepolitiken kommer sannolikt att genomföras i flera steg. Starka krafter inom EU trycker på i den riktningen, och hittills har Sverige, när det verkligen har gällt, aldrig gått emot att mer överstatlig makt ska lämnas över till EU.

Dessutom kräver EMU och euron en mer centralstyrd eko-

nomiskt politik för att fungera, ett faktum som man inte kan blunda för. Därmed kan man inte heller blunda för att euron leder till federalism och att vi tappar styrmedel över vår välfärd.

EN AV POÄNGERNA med att vi står fria från euron är att vi också ska kunna behålla vår välfärdsmodell. Därför bör vi stå fria från en överstatlig skattepolitik. Vi kan då frivilligt välja att samarbeta om miljöskatter och miniminivåer på bolagsskatter om vi vill det, men inte påtvingas en gemensam skattepolitik.

Lösningen är naturlig. Det är att de länder som har euron inför en överstatlig skattepolitik medan vi som står fria från euron behåller vår valfrihet. Det ligger också väl i linje med att stärka den så kallade eurogruppen i ministerrådet.

I en tid då EMU-politiken sätter allt större press på välfärden i euroländerna är det än viktigare att visa att det finns bra alternativ med både bra ekonomi och stark välfärd. Men då måste vi ha kvar kontrollen över vår skattepolitik.

JONAS SJÖSTEDT

Vice riksbankschefen Villy Bergström:

Lånen blir inte billigare i EMU

GÖRAN PERSSON LÖFTE om lägre räntor om vi går med i EMU bygger på fel resonemang, menar vice riksbankschefen Villy Bergström. Den svenska räntan styrs av konjunkturen, inte räntenivån inom EMU.

I sitt förstamajtal i Katrineholm lovade Göran Persson att räntan skulle sjunka om Sverige går med i EMU. Alla med huslån kunde därför se fram emot lägre månadskostnader vid ett ja till euron i folkomröstningen i höst.

Men det är en verklighetsbeskrivning som vice riksbankschefen Villy Bergström

anser vara felaktig.

Att räntan är högre i Sverige beror på konjunkturen, inte på att vi står utanför EMU, menar han.

– Om det vore en fördel för Sverige att ha samma ränta som ECB, så skulle riksbanken naturligtvis sänka till samma ränta. Men räntan är anpassad till att Sverige har högre tillväxt och lägre arbetslöshet än stora länder i EMU-området, säger Villy Bergström till LO-tidningen.

– Vi har en tillväxt som är tre gånger så snabb som i Tyskland och en arbetslöshet som är mindre än hälften av den tyska.

Sverige går mycket bättre än Tyskland och då ska vi också ha en högre ränta.

– Det är det som är själva poängen med att ha en egen ränta.

Följaktligen menar han att Sverige inte heller alltid behöver ligga över euroområdets räntenivå.

– För ett och ett halvt år sedan hade Sverige lägre ränta än EMU, så det skiftar efter hur konjunkturen utvecklas om man har en egen räntepolitik. Ibland har vi högre ränta och ibland har vi en lägre.

EVA-BRITT SVENSSON

Europeisk strejkvåg mot nedskärningar

ÖSTERRIKE LAMSLOGS I början av maj av den första generalstrejken på femtio år, i Frankrike lade lärarna ned arbetet i protest mot nya pensionsbestämmelse och i östra Tyskland strejkade metallarbetarna för sänkta arbetstider.

Vågen av strejker är en reaktion på sparpaket och planerade neddragningar i trygghetssystemen runt om i EU.

Mest laddat är läget i Tyskland där facket tillsammans med vänsterflygeln i det socialdemokratiska partiet SPD har lagt sig på kollisionkurs med Gerhard Schröders rödgröna regering.

IG Metall dömer ut socialdemokraternas regeringspolitik som "småskuren nyliberalism" och varslar om tuffa tag om Schröder inte river upp sina svängremsbeslut. Metallstrejken handlar om kraven på lika villkor mellan östra och västra Tyskland, framför allt arbetstiden som i väst uppgår till 35 timmar i veckan och i öst till 38,5.

Protesterna i Österrike, som kommer att upprepas, riktade sig framför allt mot den nya pensionslagen som den borgerliga regeringen under Wolfgang Schüssel avser att lägga fram i parlamentet i juni. Bland annat ska pensionsåldern höjas till 65 år, från genomsnittliga 59 år för män och 57 år för kvinnor.

ÄVEN I FRANKRIKE riktar sig protesterna mot regeringens planer på att höja pensionsåldern. Enligt den borgerliga regeringen ska arbetstagarna i framtiden betala in 40 år i kassan för att få full pension, en ökning med två och ett halvt år.

Gemensamt för alla aktioner är att fackföreningsrörelsen blåser till strid mot det som både socialdemokratiska och konservativa regeringar i EU beskriver som en oundviklig "modernisering" av socialförsäkringssystemen.

EVA-BRITT SVENSSON

ECB kräver privatisering av vård

DEN EUROPEISKA centralbanken, ECB, fastslår i sin senaste månadsrapport att de europeiska ländernas åldrande befolkning kommer att göra kostnaderna för statspensioner och skattefinansierad vård och omsorg oöverstigliga i framtiden.

ECB fruktar att de stora utgifterna för vård och omsorg kommer att skapa en stark inflation för euron. Dessutom måste i så fall skatteintäkterna ökas drastiskt och det blir snart politiskt oacceptabelt, skriver ECB.

CENTRALBANKEN PÅBJUDER nu EMU-länderna snabba och omfattande reformer som gör att patienterna själva ska betala en större del av behandlingen.

ECB understryker att regeringarna måste skapa en hållbar finansiell situation genom att begränsa den offentliga sektorn och istället öka den privata finansieringen för vård, omsorg

och pensioner. Samtidigt måste politiska reformer reducera ländernas skuldnivåer. Det innebär ytterligare åstramningar.

– De löften som utgivits om att EMU skulle ge kommunalerna högre löner saknar alltså grund. ECB godtar inte att skatteintäkterna ökas och det är utslutande skatteintäkter som betalar kommunalernas löner, säger Sören Wibe, ordförande för Socialdemokrater mot EMU.

– ECB driver en politik för att minska skatteutgifterna för vård, omsorg och pensioner och istället lägga över ansvaret på privata, vinstdrivande företag.

– Med ett medlemskap i EMU finns det stora risker för att Sverige drivs in i den våg av privatiseringar som ECB kräver, med ökande utgifter för gamla och sjuka. En allt större del av pensionerna måste också finansieras av oss själva.

JAN-ERIK GUSTAFSSON

KRÖNIKA

LO borde uppmana till EMU-nej

Buffertfonder! Jag måste erkänna att jag aldrig förstått LO-kongressens beslut om att göra buffertfonder till en avgörande förutsättning för att säga ja eller nej till EMU.

Som före detta LO-ordförande är det lite skämmigt att erkänna att man inte begripit ett av LO-kongressen fattat beslut.

Kunde det vara som de borgerliga politikerna hävdar en fortsättning på löntagarfondsdebatten? Eller kan det vara så att man från LO-kongressens sida var så osäker på EMU så att en extra premie var nödvändig för att gå in i ett så osäkert projekt?

För min egen del var jag fullkomligt övertygad om att en ny debatt om att "nu tar vi över" inte var avsikten. Allför många delegater på LO-kongressen var brända av den tidigare löntagarfondsdebatten för att än en gång genomgå samma plåga.

Insåg LO-kongressens delegater att ett inträde i ett sådant riskprojekt som EMU gjorde det nödvändigt att inrätta en buffertfond?

Förmodligen inte! Utan sanningen är att de som satt på LO-kongressen inte förstod att de fattade ett helt korrekt beslut. Om vi ska ansluta oss till EMU krävs en ordentlig buffert.

För arbetarrörelsen i Sverige har målet full sysselsättning varit övergripande. Det målet kommer vi aldrig att uppnå om vi ansluter oss till EMU.

Om vi synar de bakomliggande målsättningarna för den gemensamma finanspoli-

tiken inom EMU är det inte svårt att se de teorier som Milton Friedman fick det så kallade nobelpriset för i ekonomi 1986. Målet full sysselsättning finns inte i Friedmans vokabulär, utan är en restpost i finansdepartementets kalkyler, som innebär att arbetslösheten får bli vad den blir.

Om nu inte LO:s krav på buffertfonder var ett krav på att "ta över" återstår frågan: "Finns det någon anledning att ansluta sig till ett riskprojekt som kräver buffertfonder?"

Att förhålla sig neutral innebär att man inte informerar medlemmarna om riskerna med att rösta nej till ett medlemskap!

LO borde enligt min uppfattning rekommendera medlemmarna att rösta nej! Varför? Ett ja till EMU är definitivt, det går inte att ändra. Ett nej innebär att vi har möjligheten att studera utvecklingen, och se vad som händer när vi får in ett ytterligare antal skakiga länder i valutaunionen.

Göran Persson har sagt att vi kan leva med ett nej till EMU. Läs oss leva!

STIG MALM
tidigare LO-ordförande

Ja-sidans propaganda massiv inför förra folkomröstningen

INFÖR DEN KOMMANDE folkomröstningen om EMU kan det vara på sin plats att erinra om folkomröstningen om EU-medlemskap och kampanjerna som föregick den. Det var en debatt som många vill lägga bakom sig, med dess blandning av hot, löften och massiv opinionsbildning.

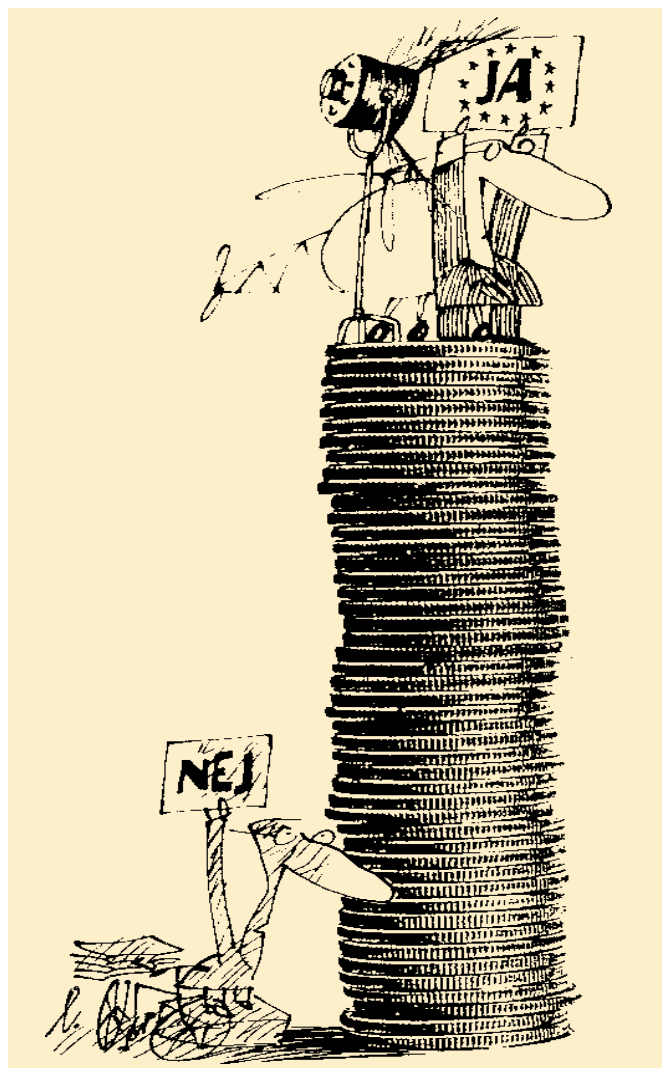
Peter Strandbrink har dokumenterat en stor del av ja-kampanjen i *Enkla svar, hårda gränser. Om EU-kampanjens demokratiska rum och medborgarskapets villkor* (Södertörns högskola 2003.) Han har gjort uppskattningen att näringslivets kostnader för direkta ja-kampanjer uppgick till 1.200 miljoner kronor (en grov uppskattning men ändå).

Han har då räknat såväl organisationerna Ja till Europa och Näringslivets EU-fakta som SAF:s, Industriförbundets, handelskamrars och enskilda företags opinionsarbete. Han har däremot inte räknat in arbetarrörelsens och LRF:s ja-kampanjer.

Hur man än räknar kan man konstatera att ja-sidans propaganda var massiv och att nej-sidan endast förfogade över en bråkdel av de resurserna.

DE EKONOMISKA resurserna på var alltså riktiga på ja-sidan och uppfinningsrikedomen till synes outslutad; Skollärare skickades till Bryssel på studieresor; skolkampanjer genomfördes på ett 100-tal gymnasieskolor; teaterföreställningar gavs för gymnasieelever och senare för semesterfirare landet runt; Lasse Holmquist ledde TV-program på temat "Ja är roligare"; en konsult åkte över landet och räknade ut hur många nya jobb varje län skulle få vid ett EU-medlemskap; ett särskilt kvinnonätverk bildades för att locka kvinnor att rösta ja och Marit Paulsen värvades till en ja-sidans frontfigur. För att nu nämna en del.

Också staten deltog i opinionsbildningen genom sin EU-upplysning och genom den kri-

LARS-ERIK HÅKANSSON

tiserade broschyr om förhandlingsresultatet som skickades till alla hushåll. Det är svårt att frigöra sig från intrycket att det gällde att få ett ja i omröstningen till varje pris.

JAG HAR SJÄLV I EN liten artikel ("Konstruktionen av det nödvändiga. EU-debatten som offentligt samtal, *Häftan för kritiska studier*, nr 1 1995) studerar ja-sidans retoriska knep för att avfärda nej-sidan och dess alternativ.

Ett sådant knep var att mynta begreppet Utanförskapet. Hotet om utanförskap – rädslan och kanske skammen för att stå ensam utanför – var framträdande i debatten. Det var också argumentet att det bara är extrema

och inskränkta personer som säger nej till EU. Genom att peka på att nationalistiska grupper sa nej till medlemskap ville man göra gällande att det var nationalistiskt att motsätta sig svenskt medlemskap, ett retoriskt knep som brukar kallas "guilt by association". I kontrast till det presenterade man sig själv som trovärdiga och pålitliga personer: "Lita på oss".

ETT ANNAT RETORISKT knep var att avfärda alla nej-sidans alternativ som icke-alternativ. På så vis konstruerade man föreställningen att det fanns inga alternativ. Denna föreställning har även dykt upp i EMU-debatten. Ett exempel är statsministerns uttalande för ett par år sedan att frå-

gan om EMU-medlemskap inte gäller ja eller nej, utan ja eller ja – alltså ja nu eller ja senare. Nej är inte ens ett alternativ.

Statsministern har gett uttryck för samma inställning härnäst när han i en intervju i en utländsk tidning sa att bara ja är en möjlig hållning på sikt och att det kommer att bli en ny folkomröstning om utfallet i den första skulle bli nej. Allt detta är retoriska knep som ingår i ett maktspel. Som medborgare har vi självklart både rätt och möjlighet att välja antingen ja eller nej.

FÖRESTÄLLNINGEN OM alternativlösheten förtjänar att granskas och kritiseras. Den tyskamerikanske filosofen Herbert Marcuse skrev på sin tid att "Systemets triumf är att göra alternativets möjlighet otänkbar". Det är för övrigt för att ifrågasätta den starka föreställningen om alternativlöshet som den globaliseringskritiska rörelsen valt slagordet "En annan värld är möjlig". Man ifrågasätter därmed den dominerande maktens problemformuleringsprivilegium. Allt politisk handlande förutsätter att det finns alternativ och att peka på alternativ är i sig en politisk handling.

Man kan hoppas att EMU-debatten bli mera sansad. Ja- och nej-koalitionerna ser också olika ut jämfört med medlemskapsomröstningen. Då stod en stor del av etablissemangen enade för ett ja. När det gäller EMU-frågan är inte minst den ekonomiska eliten mera splittad.

NÄRINGSLIVSFÖRETRÄDARE, akademiskt verksamma ekonomer och ett par gamla riksbankschefer förespråkar ett nej tillsammans med EU-kritiska debattörer på vänsterkanten. Varför då? Helt enkelt därför att en ekonomisk union av EU:s snitt är ett fullskaleexperiment utan direkta föregångare. Som sådant innebär det stora risker.

KERSTIN JACOBSSON

doktor gormander/Klar-Görande

SOCIALDEMOKRATERNAS partisekreterare, Lars Stjernkvist, är upprörd. Tunga socialdemokrater går över till nej-sidan inför EMU-omröstningen. Därför har han kommit med en rad för vårt demokratiska klargörande uttalanden.

Alla människor är lika, säger han. Därför är det inte så konstigt att alla ska tycka lika. Det har partikongressen bestämt.

Göran Persson släppte anden ur flaskan. Det är sant. Alla får tycka vad de vill. Men nu gäller det att trycka ner anden i flaskan igen. Man kan göra omelett av ett ägg. Nu ska vi bevisa att vi kan göra ett ägg av en omelett.

Lars Stjernkvist har rätt. Klart man får tycka vad man vill om EMU. Men vi måste bli mer lika. Alla människor är lika. Göran Persson är mest lik. Men Lotta Gröning är hemsk. Hon säger att hon blev chockad. Hon sitter däruppe i Luleå och är med i radio och tv hela tiden och låter som ett vagnfel på Inlandsbanan.

ÄNNU VÄRRE MED Pagrotsky. Han har skrivit att euron är n machovaluta som drar på oss onödigt arbetslöshet. Det gick en rysning genom partiledningen. Vi ryste allihop.

Det är bra att vi har olika åsikter, säger Lars Stjernkvist. Om Pagrotsky är emot EMU så är det okej, fortsätter han i radions Studio ett. Eller så är det väl inte okej, lägger han till i ett för honom sällsynt klargörande ögonblick.

Nej, det är inte munkavle. Vi vill ha en fri diskussion. De trodde att de fick säga vad de ville. Men det var ju förutsett att de tyckte lika.

Vår process är ömsint, säger Stjernkvist. Han har talat med Persson, som också tycker att partiledningen är öm-

sint. Nej, Persson skrek inte på senaste partistyrelsen. Några fysiska bestraffningar var det inte tal om.

Men en partiledare måste veta vad folk egentligen vill. Objektivt vill nej-sägarna gå med i EMU. Den som har hört Big Noise sjunga *Your lips say no but your eyes say yes* glömmet det aldrig.

EMU ÄR NÄMLIGEN bra för Sverige. Utan EMU blir det jordkuler, pensionärer som tappar tänderna och ensidig kost i skolbespisningarna. Det säger Andres Sundström. Han tycker att ekonomernas tveksamhet till EMU är löjlig. Vad vet de? Själv har han jobbat som bankdirektör i Piteå. Till skillnad från Lotta Gröning kan han pitemål och där säger man o-i när en sak är ute. Och står det out så betyder det o-ut, alltså inne. Det är så

partiet ser på saken. Partiets uppgift är att formulera medborgarnas uppfattning på ett vetenskapligt sätt.

Men vi måste jobba för att vinna, säger han. Ingen semester för ja-sägarna. Rätt mycket svett.

Nu inför partiet anmälningsplikt för alla som är emot EMU. Lars Stjernkvist har pratat med partihögkvarteret och där blir det en särskild mottagning för nej-sägarna med reception och plåtskåp där varje nej-sägare får sin egen dossier. Tanken är att det ska kännas lite mer personligt med en egen dossier eftersom många är skrämde av datorer.

DET FINNS RÄTT MYCKET plats i skåpen nu när IB lades ner, betonar Stjernkvist. Nej, vi kommer inte att låta Säpo gå in i den här, vi har rätt stor vana själva och det räcker med några kameror i taket

och ett samtal till deras arbetsgivare.

Munkavle? Det är obegripligt hur folk snedvrider saker och ting, säger Lars Stjernkvist i Dagens Nyheter. Det är raka motsatsen. Vi försvarar ett öppet förhållningssätt, en öppen dialog.

VI VILL INTE TVINGA nån. De ska inte göra våld på sin egen uppfattning. Det räcker med att de håller tyst. Och det här kommer att sprida sig tills alla är tysta. Därmed kan vi upprätta tystnadens historiska samförstånd. Det är ju det allt går ut på. En regering kan inte vara olika. Hur skulle det se ut?

Vi måste ha respekt för varandra. Om nej-sidan vill att vi ska respektera dem så måste de respektera oss.

DOKTOR GORMANDER

LARS-ERIK HÅKANSSON

Framtidskonventet vill att EU ska ha ett gemensamt försvar

EU-LÄNDERNA SKA förbinda sig att föra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik. Stegvis ska unionen utforma en gemensam försvarspolitik. Målet är ett gemensamt försvar. Som ett steg på vägen ska de länder som vill inom unionens ram kunna ingå en försvarsallians. Det föreslår ledningen för EU:s så kallade framtidskonvent.

Konventets presidium föreslår också att EU inrättar en utrikesministerpost som, tillsammans med medlemsstaterna ska formulera och genomföra unionens utrikespolitik. Idag finns en hög representant i ministerrådet som ska vara unionens utrikespolitiska ansikte. Men den rollen har även utrikesministern i det land som innehar ordförandeskapet i EU. Även EU-kommissionen har en ledamot som sysslar med utrikespolitik.

Enligt förslaget ska den nye utrikesministern ersätta den höge representanten, kommissionen och den roterande utrikesministern. EU-utrikesministerns ansvarsområde ska omfatta utrikespolitikens samtliga områden från bistånd och handelspolitik till utrikes- och säkerhetspolitik.

Det ryktas att Tysklands utrikesminister, Joschka Fischer, är intresserad av posten. Förbundskansler Gerhard Schröder sade nyligen till Berlintidningen *Der Tagesspiegel* att "Fischer skulle vara ett ypperligt val".

FÖR ATT FÖRVERKLIGA en överstatlig utrikespolitik vill presidiet skärpa medlemsländernas skyldighet att uppträda gemensamt: "Europeiska unionen skall förbinda sig att föra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik. [...] Innan någon åtgärd får vidtas i internationella sammanhang eller något sådant åtagande som kan påverka unionens intressen får göras, skall varje medlemsstat samråda med de övriga i rådet eller Europeiska rådet."

Presidiet vill också skärpa formuleringarna om ett gemensamt försvar. I dagens EU-fördrag ta-

lar man om att en gemensam försvarspolitik "skulle kunna leda till ett gemensamt försvar". Men ett unionellt (federalt) försvar ska inte bara vara en framtida möjlighet, menar presidiet. Ett gemensamt försvar är en logisk följd av en gemensam försvarspolitik och ska därför vara ett mål för försvarspolitikern.

Därför vill presidiet slå fast i fördraget att unionens gemensamma försvarspolitik "kommer att leda till ett gemensamt försvar, så snart som Europeiska rådet enhälligt beslutat det." Om samtliga medlemsstater skulle acceptera förslaget måste EU:s stats- och regeringschefer alltså fatta ett enhälligt beslut om att EU ska ta det slutgiltiga steget till en försvarsunion.

EFTERSOM FLERA medlemsstater redan idag diskuterar ett gemensamt försvar innehåller förslaget en flexibel lösning. De länder som så önskar ska, inom EU:s ramar, kunna ingå en försvarsallians även om inte samtliga länder deltar. Det är inte möjligt för närvarande.

Ett sådant samarbete är redan på gång mellan de fyra EU-länderna Tyskland, Frankrike, Belgien och Luxemburg.

De länder som ingår i försvarssamarbete ska dessutom kunna garantera varandra ett ömsesidigt försvar om någon av de deltagande staterna skulle utsetts för ett väpnat angrepp. Presidiet menar att eftersom 10 av EU:s 15 medlemsländer också är medlemmar i den västeuropeiska försvarsunionen VEU, där de är bundna att bistå en attackerad medlem med militär hjälp ska denna möjlighet också finnas inom EU.

En annan nyhet i förslaget är att EU-länderna ska förstärka sina militära resurser. EU-ländernas försvarsutgifter är hälften av USA:s, 160 miljarder euro mot 390 miljarder. 3,0 procent av USA:s bruttonationalprodukt, BNP, går till militären. Frankrike och Storbritannien ligger inte långt efter med 2,6 respektive 2,4 procent. Tyskland däremot spendera hälften så mycket, 1,5 procent.

För att utveckla EU:s försvars-

samarbete föreslår konventets ledning också att EU upprättar en byrå för försvarsmateriel och strategisk forskning. Byråns främsta uppgift ska vara att "identifiera de operativa behoven, främja åtgärder för att tillgodose dessa, bidra till att identifiera och i förekommande fall genomföra lämplig åtgärd för att stärka försvarssektorns industriella och tekniska bas".

FRÅGAN ÄR HUR pass realiserbar ambitionen att omvandla EU till en fullt utrustad försvarsunion är i praktiken. Medlemsländerna har gått sina egna vägar i främst säkerhets- och försvarspolitiska frågor. Inte minst Irakkriget blev ett svidande nederlag för den politiska sammanhållningen i unionen.

Konventledningens förslag, att länder som vill ska kunna ingå i ett tätare försvarssamarbete, splittrar snarare än håller ihop unionen. Detsamma gäller planerna om ett försvarssamarbete mellan Frankrike, Tyskland, Belgien och Luxemburg.

GÖSTA TORSTENSSON

Fyra EU-länder vill bilda en europeisk försvarsunion

VID ETT MINITOPPMÖTE i Bryssel den 29 april enades Frankrike, Tyskland, Belgien och Luxemburg om en rad militära projekt. w Senast sommaren 2004 ska EU ha upprättat ett eget militärt högkvarter för att leda och planera insatser av EU:s krishanteringsstyrka, utan stöd av Nato. w En särskild snabbinsatsstyrka ska byggas upp utifrån den redan befintliga fransk-tyska brigaden, för att med kort varsel kunna sättas in vid en oroshärd. w Senast i juni 2004 ska en europeisk ledningscentral upprättas för strategiska lufttransporter, och på sikt ska en egen transportstyrka ha byggts upp. w Gemensamma träningscenter för helikopterbesättningar, stridspiloter och marina styrkor.

DE FYRA LÄNDERNAS stats- och regeringschefer framhöll att Irakkriget hade visat att EU äntligen måste göra allvar av sina försvars- och säkerhetspolitiska planer.

– I annat fall kommer ingen att ta EU på allvar, manade den belgiske premiärminister Guy Verhofstad och pekade på att

Europas internationella trovärdighet står på spel.

I ett fyra sidor långt dokument presenterade de fyra EU-ledarna hur de vill utveckla unionens militära försvar och vilka konkreta mått och steg de själva är beredda att vidta.

I ett särskilt förslag skisserar de fyra hur de tänker sig EU:s framtida försvarssamarbete. Det är på flera punkter en skärpning

av det förslag som EU:s framtidskonvent just nu diskuterar. Istället för att hålla öppet för en möjlig utveckling mot ett gemensamt försvar vill de redan nu skriva in i EU:s grundlag att målet ska vara en gemensam europeisk säkerhets- och försvarsunion.

– Det vore ett väldigt komplement till den gigant som den ekonomiska unionen, EMU, utgör idag, menade Frankrikes president Jacques Chirac.

FÖRSVARSMÖTET DEN 29 april har skakat om EU. De fyra länderna var alla motståndare till USA:s krig i Irak. Varken Storbritannien eller de andra länder i USA-alliansen hade inbjudits till mötet i Bryssel.

– Varken vi eller resten av Europa kommer att acceptera att Natos roll undermineras, fastslog den brittiske premiärministern Tony Blair.

Liknande tongångar hördes från Spanien, som har profilerat sig som en av USA:s trognaste bundsförvanter.

De fyra initiativtagarna, som i medierna har döpts till ”de fyras gäng”, slog dock fast att samarbetet inte riktar sig mot USA eller Nato. I själva verket ”fortsätter det transatlantiska samarbetet att ha högsta strategiska prioritet för Europa”, heter det i kommu-

nikén.

Men samtidigt betonade alla vikten av att åstadkomma en större balans mellan EU och USA.

– Idag finns det väldigt lite Europa inom Nato, sade den tyske förbundskanslern Gerhard Schröder. Med våra förslag vill vi försöka åstadkomma en verklig förändring.

UTRIKESMINISTRARNA I de övriga EU-länderna blev underåttade i efterhand på ett utrikesministermöte på Rhodos.

För att skylla över motsättningarna beslöt EU:s utrikesministrar att ge sin utrikesansvarige Javier Solana i uppdrag att ta fram en rapport inför sommarens toppmöte i grekiska Thessaloniki. Syftet är att utveckla en säkerhetsstrategi och en gemensam bedömning av hotet från massförstörelsevapen, terrorism, regionala oroshärdar och stora flyktingströmmar.

Men sprickan i EU demonstrerades förödmjukande av USA som mitt under mötet meddelade att fem EU-länder som stött kriget mot Irak (Storbritannien, Spanien, Italien, Holland och Danmark) tillsammans med USA ska upprätta militär stabilitetsstyrka för att befästa ockupationen av Irak.

GÖSTA TORSTENSSON

EMU-MOTSTÅNDET

Transport säger nej till euron

Transportarbetarförbundets styrelse beslutade den 9 maj att säga nej till EMU. Efter att ha diskuterat frågan i månader har styrelsen kommit fram till att EMU hotar den fulla sysselsättningen, arbetsrätten och kollektivavtalen. I april landade Transport förbundsrad på samma slutsats.

Efter det officiella ställningstagandet uppmanar Transport alla sina avdelningar att aktivt verka för ett nej vid folkomröstningen.

Villaägare tvekar om EMU

Var fjärde villaägare (26 procent) av landets villaägare tror att boendekonomin kommer att försämrats om Sverige går med i EMU. Det visar en undersökning som tidningen Vi i Villa gjort. 56 procent antingen vet inte eller tror inte att boendekonomin påverkas.

Grafiker säger nej till EMU

Grafiska Fackföreningen i Stockholm har vid ett representantskapsmöte beslutat att de skall verka för ett nej till EMU.

– Det är viktigt att fackföreningsrörelsen ger uttryck för sina åsikter eftersom EMU-frågan har så tydlig inverkan på förhållandena på arbetsmarknaden, säger ordföranden för Stockholm Stefan Granér i en kommentar.

Moderater säger nej till EMU

Fria Moderata Studentförbundet med cirka 5.500 medlemmar säger nej till EU:s valutaunion EMU. Beslutet togs vid förbundets årsmöte första helgen i maj.

– Detta är ytterligare ett

tecken på det allt mer utbredda EMU-motståndet inom moderaterna, säger Margit Gennser, ordförande för Medborgare mot EMU och tidigare moderat riksdagsledamot.

– Vi kontaktas dagligen av moderater som är missnöjda med den EMU-vänliga partilinjen, säger Margit Gennser.

Invandrare mot EMU

Nyligen bildades Invandrare mot EMU. Det är ett tvärpolitiskt nätverk, och i styrelsen ingår bl.a Fadi Moussa, ordförande (s) Fackligt aktiva invandrare, Luciano Astudillo, riksdagsledamot (s), Marcela Arosenius, partistyrrelseledamot (c), America Vera-Zavala, koordinatör för Invandrare mot EMU, och Ali Esbati, ordförande Ung vänster.

På DN-debatt skriver de bland annat att ett svenskt EMU-medlemskap i allra högsta grad kommer att innebära negativa konsekvenser för invandrare i Sverige.

Kommunalare mot EMU

Kampanjen Kommunalare Mot EMU har bildats för att ge en röst åt motståndet ute på arbetsplatserna inför folkomröstningen den 14 september. Kampanjen uppger att de vill öka kommunalarnas kunskaper i EMU-frågan, och mobilisera medlemmarna till att gå och lägga sin röst och visa maktavarna att kommunalarna inte tänker acceptera att släppa makten över välfärden och ekonomin.

Kampanjen uppmanar alla kommunalarare att efter segern i den pågående konflikten sätta sig ner och gå igenom argumenten för och mot ett EMU-medlemskap. För kontakt, ring Ida-Therese Högfeldt på 0735-84 94 84.

Konstnären Lars-Erik Håkansson, Lehån, har skänkt 100 blad av bilden här ovan i digital reproduktion. Alla bladen är numrerade och signerade. Priset är endast 500 kr per blad. Pengarna går oavkortat till Folkrorelsens kampanjfond inför höstens folkomröstning om EMU. Alla hugade köpare ombedes kontakta kansliet på tfn 031-701 01 77 eller e-post fneu@algonet.se. Men snabba på, upplagan är som sagt begränsad till 100.

Myter och fakta om EMU

I början av juni utkommer Gösta Torstenssons nya bok "Myter och fakta om EMU". Boken inleds med två faktaspäckade kapitel om EMU:s bakgrund och uppbyggnad. Därefter följer ett antal kapitel som belyser euroanhängarnas vanligaste myter i debatten, såsom att EMU är en motvikt mot kapitalet; EMU som ett fredsprojekt; att EMU ger ökat inflytande; att EMU ger ekonomiska vinster; att EMU är ett vänsterprojekt; att EMU ger lägre arbetslöshet och bättre välfärd. Och så vidare. Beställ via e-post gosta.torstensson@telia.com, eller tfn 08-771 43 79. Boken är på 180 sidor och kostar endast 120 kr (plus frakt). Ett måste för varje EMU-motståndare!

gAUSTA

Var kritisk mot riksdagens information om EMU

JAG VAR PÅ KONFERENS i Malmö angående bibliotekens roll inför den kommande EMU-omröstningen. Som föreläsare medverkade bl.a. Kristina Nilsson från Riksdagens EU-upplysning.

Hon inledde med att folkomröstningen den 14 september inte handlar om EMU; den handlar om Sverige ska införa euro som valuta eller ej. Hon sa visserligen senare att det gällde tredje steget av EMU; men de två första var vi ju redan med i. Men för säkerhets skull upprepade hon ett tiotal minuter senare att det är euron folkomröstningen handlar om – så att budskapet verkligen skulle gå fram till åhörarna.

Riksdagens EU-upplysning ska ha hand om det ”neutrala” materialet inför folkomröstningen. Man har fått 5 miljoner för att sprida sin information. Man gör bl.a. EU-dagar för lärare runt om i landet; inför omröstningen planeras liknande för bibliotekspersonal.

Till biblioteken skickas en tabloidtidning med rubriken ”Krona eller...”. Under rubriken finns en bild på ett snurrande guldmynt – misstänkt likt en euro. Detta mynt kommer också att vara logga för riksdagens EU-upplysning. Material kommer även att skickas till universitet, gymnasieskolor, kommuner, landsting och studieförbund.

Riksdagens EU-upplysning säger sig inte ha någon opini-

onsbildande funktion; men man kan fråga sig hur neutral man egentligen kommer att vara inför folkomröstningen. Detta med tanke på Kristina Nilssons inledning att det är om euro och inte EMU som folkröstningen gäller. Visserligen står det på röstsedeln att det gäller införandet av euro eller ej i Sverige – men den formuleringen drevs ju igenom enbart av ja-sidans partier. Nej-sidans partier – centern, vänsterpartiet och miljöpartiet reserverade sig mot beslutet och ville ha en mer utförlig text.

OMRÖSTNINGEN GÄLLER som sagt det tredje steget i EMU. Det innebär införandet av euro, men också avskaffandet av Sveriges riksbank och avskaffandet av en egen valuta- och räntepolitik, samt hårdare krav på statsfinanserna. Det gäller alltså betydligt mer än att bara byta sedlar.

Att påstå att folkomröstningen bara handlar om euro istället för om EMU är långt ifrån neutralt. Istället är det ett tydligt stöd till ja-sidans sätt att se på folkomröstningen. EMU-förespråkarna vill göra frågan så liten och betydelselös som möjligt – och därvid är det lämpligt att påskina att det hela bara handlar om byte av mynt och sedlar.

Det finns därför all anledning att kritiskt granska allt det material som EU-upplysningen ger ut inför folkomröstningen!

THOMAS ERIXON

CHRISTER THEMPANDER

[hans isaksson]

Det naturliga steget

Och finansminister Bosse Ringholm talade på Götaplatsen i Göteborg den första maj:

”Runt förra sekelskiftet, för hundra år sedan, samlade sig arbetare över bruks- och landskapsgränserna för att kräva sina gemensamma rättigheter. Nu, kring det här sekelskiftet, är det dags att återigen gå samman, den här gången för att skapa en demokratisk motvikt till det internationella kapitalet.”

Det är så sant som det är sagt. Kan man inte eliminera det internationella kapitalet meddetsamma, och det vill nog inte Ringholm, måste man i alla fall skapa en motvikt.

Ty brukssamhällena är nedlagda och den tyngre industri de vilade på flyttad till länder med ännu lägre löner. Patronerna har flyttat till EU-högkvarteret i Bryssel och styr därifrån.

De har gått samman i EU och dess valutaunion, där de och deras talesmän, Blair, Berlusconi, Aznar, Persson, Nyrop, Rasmussen, Chirac, Schröder etc. och en rad förhoppningsfulla nybarbariska regimer från Östeuropa tar sig gemensamma rättigheter. Runt dem samlas olika kapitalintressens lobbyister. Vår tids patroner har lika litet som förra sekelskiftets gått samman för att kräva rösträtt, utan för att med gemensamma krafter inom ramen för EU eliminera vissa rester från förra seklet av folkligt inflytande över ländernas styrelser.

De har inte heller nu gått samman för att kräva reglerad åttatimmarsdag utan har gjort gemensam sak för att inom unionen eliminera alla hindersamma arbetsrättsliga regler som allt sedan det för kapitalisterna så prövande 1900-talet begränsat t.ex arbetstiden. De har inte gått samman i EU för arbetarnas väl utan för att med gemensamma krafter slutgiltigt knäcka och driva det arbetande folket tillbaka till en situation som rådde ett halvsekel före förra sekelskiftet.

De har inte gått samman för att förena sig med proletärer i alla länder utanför och innanför EU, utan för att rusta sig mot dem militärt, socialt och ekonomiskt. De har med andra ord gått samman över gränserna för att fortsätta att göra precis samma sak som de gjorde redan för ett sekel sedan.

Det är sannerligen hög tid också för arbetarklassen i Europa att åter gå samman, precis som Ringholm säger. Något måste göras. Vi måste gå samman. Vart skall vi då gå, när vi så gått samman?

Förutsättningarna är, som vi sett, i stort desamma som vid förra sekelskiftet, fast skalan är större. Vart, alltså?

Hans förslag för att åstadkomma en demokratisk motvikt till det internationella kapitalet är att gå samman med patronerna:

”Jag ser det som naturligt att ett medlemskap i valutaunionen är ett nästa steg i vårt europeiska samarbete”.

Naturligt eller inte. Det är Ringholm som dragit parallellen med läget på klassfronten vid förra sekelskiftet. Man kan inte se annat än att Ringholm, om han då varit partiordförande, den första maj 1903 skulle ha betraktat det som ett lika naturligt steg att utan möjlighet till utträde kollektivansluta arbetarrörelsens organisationer till SAE.

Någonting har förändrats. Det förefaller som sagt inte vara patronerna som gjort det.

HANS ISAKSSON

Anders Claesson: **Guillou deltog i ja-sidans skrämselfpropaganda**

EKONOMISKA SPÅDOMAR styr EMU-debatten, skriver Jan Guillou i en krönika i Aftonbladet den 4 maj. Enligt Guillou kan i princip inga ekonomiska konsekvenser förutses, varken vid ett ja eller ett nej till EMU. Så därför uppmanar han oss att slå dövörat till för alla sådana argument, oavsett vilken sida de kommer från.

Jag misstänker att uppmaningen har att göra med att nej-sidans ekonomiska argument i själva verket väger tyngst. Som den EU-anhängare han är varnar Guillou naturligtvis främst för EMU-motståndarna, som han menar "tjänar mest på skrämselfpropagandan".

DET TÅL ATT PÅMINNNA honom om hans egna insatser inför folkomröstningen om EU 1994 då han lät sig värvas av räknemissar och Nato-anhängare i stiftelsen Ja till Europa, grundad och styrd av ett antal moderater och folkpartister.

Stiftelsen ägnade mycket kraft

åt att försöka utdefiniera motståndarna som inskränkta nationalisterna som gick hand i hand med EU-kritiska rasister och fascisterna som till exempel Le Pen i Frankrike. Samtidigt var stiftelsen den av ja-sidans organisationer som gick allra längst när det gällde att skrämma svenska folket för "utanförskapet".

JAN GUILLOU VISADE sig varken vara främmande för skrämselfpropaganda eller spådomar. I en helsidesannons i DN den 6 november med rubriken "Därför röstar vi ja" var han en av flera kändisar på bild som hotade svenska folket för konsekvenserna av ett nej.

"Det är riskfyllt för Sverige att vara utanför", uttalade Ulf Dinkelspiel, "Jag törs inte sätta välfärden på spel. Törs du?", frågade Mona Sahlin medan Jan Guillous bidrag löd "Om Sverige hamnar utanför EU så smiter det svenska kapitalet och tar jobben med sig".

Sådana ekonomiska spådomar

från Guillous sida bli det inte inför EMU-folkomröstningen om man ska tro vad han skriver i Aftonbladet. Där lanserar han istället det han tycker borde vara alla sanna vänstermänniskors huvudargument för att säga ja, nämligen att EU och EMU "är emot amerikanskt världsherravälde".

De relevanta frågorna är enligt Guillou följande: "Är du för eller emot amerikanskt världsherravälde? Vad tror du gynnar världen mest, totalt amerikanskt herravälde eller ett starkare Europa? Anser du att Sverige bör hjälpa till att stärka Europa?"

SVERIGE SKA ALLTSÅ helt ge upp sin självständighet och bli en liten delstat i en framväxande europeisk supermakt. Allt för att få vara med och bekämpa USA-imperialismen. Det låter varken särskilt tilltalande eller trovärdigt som vänsteralternativ.

Självfallet blir det motsättningar mellan EU och USA. Och allt tuffare sådana i takt

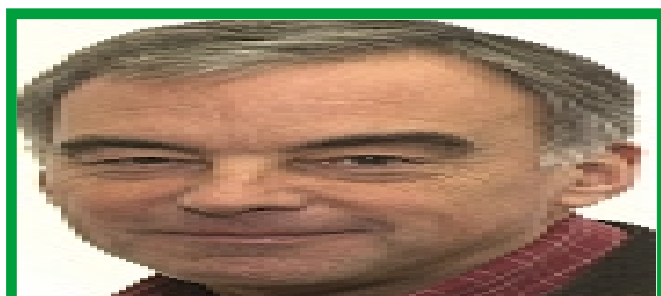
med att konkurrensen på världsmarknaden hårdnar. Men även EU har imperialistiska ambitioner och driver en marknadsliberal ekonomisk politik, som i praktiken blir grundlagsfast med EMU.

DET ÄR DÄRFÖR NAIVT att tro att en europeisk supermakt kommer att utgöra en radikal motkraft till USA-imperialismen. Guillous huvudargument för ett ja till EMU håller inte.

Ja-sidan lär heller inte vinna folkomröstningen genom att utmåla EU som ett vänsterprojekt. Vi kan nog förvänta oss skrämselftaktik precis som 1994, då man fick opinionen att vända med hot om höjda räntor, ökad arbetslöshet och allmän ekonomisk nedgång.

Förhoppningsvis går svenska folket inte på den niten igen. Och tack i alla fall Jan Guillou för att du inte tänker delta den här gången.

ANDERS CLAESSION
Varberg

"Jag vet knappt själv vad det är för skillnad på valutaunionens tredje steg och andra steg och så vidare och centralbank och sånt där."

Precis som de flesta EMU-anhängare har Lars Leijonborg inte läst boken med EU:s nya grundlagar. "Europeiska unionens grundlagar – efter Nice" är på 134 sidor och kostar 100 kr (plus frakt). Beställ via gosta.torstensson@telia.com, eller tfn 08-771 43 79.

Skaffa dig kunskaper inför 14 september!

Sören Wibe: **Sju av åtta nobelpristagare säger nej till EMU**

NOBELPRISTAGAREN i ekonomi från 1999, Robert Mundell har varit på besök, inbjuden av Svenskt Näringsliv. Han talade om EMU, och han är positiv. I sammanhanget kan dock nämnas att han arbetat som rådgivare åt ECB, den europeiska centralbanken.

Mundells namn och rykte har återopats även av partikamrater som argument för att EMU är ett sunt projekt. Här tillråds dock viss försiktighet. Mundell är för det första ganska ensam. I en debatt i Venedig 2001 (med anledning av hundraårsminnet

av Nobelpriset) diskuterade åtta ekonomipristagare EMU. Sju (7!) var kritiska – en var positiv, nämligen Mundell.

Medan övriga pristagare pekade på problem som till exempel arbetslösheten och pensionerna så var Mundells positiva inställning motiverad framförallt av det faktum att han trodde att EMU skulle påskynda de europeiska välfärdssamhälleas sönderfall! Ett kamratligt råd till ja-sidan alltså; återropa inte Robert Mundell, varken som ekonom eller som politiskt sakkunnig.

SÖREN WIBE

Folkrörelsen Nej till EU

Heurlins Plats 11, 413 01 Göteborg Tfn: 031-701 01 77 Fax: 031-13 16 03

E-post: fneu@algonet.se Hemsida: www.nejtill.eu.se Postgiro 433 02 07-4

Materiellista

Antal	Böcker	Kr/st	Antal	Dekaler	Kr/st
___	Nicefördraget – EU:s nya grundlag, Gösta Torstensson (2001)	120	___	Nej till EMU (avlång)	10
___	Europeiska unionens grundlagar – efter Nice (2003)	100	___	Sverige ut ur EU (avlång)	10
___	Folkhemskt, Lars-Erik Håkansson	150	___	Skyll inte på mig, jag röstade nej (avlång)	10
Svart på vitt om EU			Klistermärken		
___	Nr/2001 Arbetsliv och arbetsmark- nadspolitik i EU, Jan-Erik Gustafsson	Gratis	___	Nej till EU (35 märken/ark)	10
___	Nr2/2001 Vad kostar EU?, Sören Wibe	15	___	Nej till EMU (35 märken/ark)	10
___	Nr3/2002 Sverige är inte till salu	20	___	Ja till kronan-Nej till EMU (24 märk/ark)	10
Kompendier			Vykort		
___	EMU – Självbestämmande eller anpassning (utdrag) Carlén/Wibe	10	___	Motiv: ”Vi får inte missa EMU-tåget	2
___	Frågor och svar om EMU (1999)	10	Tygkasse		
___	Vad innebär Calmforsutredningen? Gösta Torstensson (1996)	10	___	Nej till EMU/www.nejtill.eu.se	25
___	EU:s sysselsättningspakt Marcus Carlstedt (1999)	10	T-shirts		
Broschyrer			___	Text: Sverige ut ur EU/Nej till EMU __st/Small __st/Medium Färg: __Vit __Gul __Natur *)	80
___	12 skäl att tacka nej till EMU *) 1 ex gratis, 5 ex eller fler 2 kr/st	*)	___	*) endast i st XL + M	80
___	EU-parlamentet – folkstyre eller låtsasdemokrati	Gratis	___	Text: EURASSIC PARK __st/Small __st/Medium __st/Large __st/Xlarge Färg: __Vit __Gul	80
Rockmärken			___	Text: Jag har fått nog EU __st/Small __st/Medium __st/XXLarge Färg: Vit	50
___	Nej till EU	10 *)	___	Text: ”Vi får inte missa EMU-tåget” __st/Small __st/Medium __st/Large __st/XLarge Färg:Vit	100
___	Nej till EMU	10 *)			
___	Sverige ut ur EU	10 *)			
	*) vid köp av 10 st eller fler 6 kr/st				

Porto/fraktkostnader tillkommer

Namn.....
 Gatuadress.....
 Postadress.....
 Telefon.....

Kopiera eller klipp ur listan. Lägg den i ett kuvert och skicka den till Folkrörelsen Nej till EU, Heurlins Plats 11, 413 01 Göteborg. Det går också bra att beställa via hemsidan: www.nejtill.eu.se

Posttidning B

Avsändare:
Kritiska EU-fakta
Heurlins Plats 11
413 01 Göteborg

galleriet/**BO REHNBERG**

